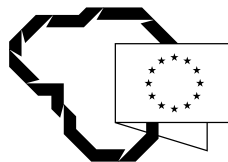

Vilnius
universiteto
leidykla

ARCHAEOLOGIA LITUANA

**Kuriame
Lietuvos ateitį**
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ISSN 1392-6748
eISSN 2538-8738

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

ARCHAEOLOGIA LITUANA

2018
vol. 19

Published since 1999

Vilnius University Press
Vilnius, 2018

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

ARCHAEOLOGIA LITUANA

2018
19 tomas

Leidžiamas nuo 1999 m.

PUBLISHED BY VILNIUS UNIVERSITY
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY OF FACULTY OF HISTORY

The journal is published once a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Doc. dr. *Algimantas Merkevičius* Vilnius University

Editors:

Dr. *Rasa Banytė-Rowell* The Lithuanian Institute of History
Prof. habil. dr. *Andris Caune* Member of Latvian Academy of Science, Institute of Latvian History at the University of Latvia
Akad. prof. dr. *Eugenijus Jovaiša* Lithuanian University of Educational Sciences
Prof. dr. *Vladimir Kulakov* Institute of Archaeology the Russian Academy of Sciences
Prof. dr. *Albinas Kuncevičius* Vilnius University
Akad. prof. dr. *Valter Lang* Tartu University, Estonia
Dr. *Inga Merkytė* University of Copenhagen, Denmark
Prof. habil. dr. *Mykolas Michelbertas* Vilnius University
Prof. habil. dr. *Wojciech Nowakowski* Warsaw University, Poland
Doc. dr. *Egidijus Šatavičius* Vilnius University
Prof. dr. *Andris Šnē* University of Latvia, Latvia
Doc. dr. *Gintautas Vėlius* Vilnius University

Executive Secretary

Violeta Vasiliauskienė Vilnius University

Address:

Department of Archaeology Vilnius University
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania

Phone: + 370 5 268 7284

Fax: + 370 5 268 7282

Email: violeta.vasiliauskiene@if.vu.lt

Žurnalas leidžiamas vieną kartą per metus

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Doc. dr. *Algimantas Merkevičius* Vilniaus universitetas

Nariai:

Dr. *Rasa Banytė-Rowell* Lietuvos istorijos institutas
Prof. habil. dr. *Andris Caune* Latvijos mokslų akademijos narys, Latvijos universiteto
Latvijos istorijos institutas, Latvija
Akad. prof. dr. *Eugenijus Jovaiša* Lietuvos edukologijos universitetas
Prof. dr. *Vladimir Kulakov* Rusijos mokslų akademijos Archeologijos institutas, Rusija
Prof. dr. *Albinas Kuncevičius* Vilniaus universitetas
Akad. prof. dr. *Valter Lang* Tartu universitetas, Estija
Dr. *Inga Merkytė* Kopenhagos universitetas, Danija
Prof. habil. dr. *Mykolas Michelbertas* Vilniaus universitetas
Prof. habil. dr. *Wojciech Nowakowski* Varšuvos universitetas, Lenkija
Doc. dr. *Egidijus Štavičius* Vilniaus universitetas
Prof. dr. *Andris Šnė* Latvijos universitetas, Latvija
Doc. dr. *Gintautas Vėlius* Vilniaus universitetas

Atsakingoji sekretorė

Violeta Vasiliauskienė Vilniaus universitetas

Redaktorių kolegijos adresas
Vilniaus universiteto Archeologijos katedra
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius
Telefonas + 370 5 268 7284
Faksas + 370 5 268 7282
El. paštas violeta.vasiliauskiene@if.vu.lt

Contents

Preface

<i>Algimantas Merkevičius</i> . Hillforts. From Emergence to Present Day	11
--	----

Articles

<i>Valter Lang</i> . Fortified Settlements in the Eastern Baltic: From Earlier Research to New Interpretations	13
<i>Josef Hložek, Petr Menšík, Milan Procházka</i> . An Overview of Southern Bohemian Hilltop Settlements from Prehistory to the Late Middle Ages	34
<i>Roman Křivánek</i> . The Application of Non-Destructive Geophysical Measurements for Mapping and Surveying the Hillforts in the Czech Republic.	62
<i>Olga Khomiakova, Ivan Skhodnov, Sergey Chaukin</i> . Hillforts of the Central Nadruvians: A Case Study of Settlement Patterns and Social Organization in Former East Prussia in the First Half of the 1 st Millennium AD	78
<i>Ramūnas Šmigelskas</i> . Nine Absolute Dates from the Gediminas's Hill Research.	100
<i>Albinas Kuncevičius, Inga Merkytė, Justina Poškienė, Regina Prapiestienė, Rokas Vengalis, Gintautas Vėlius, Jonas Volungevičius</i> . Senieji (Old) Trakai: A Case Study of Environmental Transformation	120
<i>Mantas Užgalis</i> . The Lamata Hillforts in the Context of the Cultural Landscape's Transformations	141
<i>Dovilė Baltramiejūnaitė</i> . Wheel-turned Pottery in Yotvingian Hillforts	154
<i>Sergey Panishko</i> . Hillforts: The Traditions of "Mottes" in the Territory of the Volyn Land in the Lithuanian Period	183
<i>Erika Buitkutė, Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė</i> . Investigating the Function of a Wooden Building in the Territory of the Vilnius Lower Castle: Findings Based on an Ecofactual Analysis	194
<i>Vladimir Dryakhlov, Vladimir Kulakov</i> . The Amulets of German Merovingian Aristocracy.	207

In Memoriam

<i>Mykolas Michelbertas</i> . Farewell to a Prominent Researcher of Baltic Archaeology and History (Ēvalds Mugurēvičs) (1931 04 06 – 2018 11 23)	218
--	-----

Publications of Department of Archaeology

<i>Algimantas Merkevičius</i> . Publications of the Department of Archaeology in 2018.	220
--	-----

The Cronicle of Scientific Life

<i>Violeta Vasiliauskienė</i> . An Overview of the Scientific Activities of the Department of Archeology	221
--	-----

Information to contributors of <i>Archaeologia Lituana</i>	226
--	-----

Turinys

Pratarmė

Algimantas Merkevičius. Piliakalniai – nuo atsiradimo iki šiandienos 8

Straipsniai

<i>Valter Lang</i> . Įtvirtintos gyvenvietės Rytų Baltijos regione: nuo ankstesnių tyrimų prie naujų interpretacijų	13
<i>Josef Hložek, Petr Menšík, Milan Procházka</i> . Pietų Bohemijos regiono kalvų gyvenviečių raidos nuo priešistorės iki vėlyvųjų viduramžių apžvalga	34
<i>Roman Křivánek</i> . Nedestrukcinį geofizinių metodų taikymas tyrinėjant Čekijos Respublikos piliakalnius	62
<i>Olga Khomiakova, Ivan Skhodnov, Sergey Chaukin</i> . Centrinų nadruvių piliakalniai: senosios Rytų Prūsijos gyvenvietės modelio ir socialinės organizacijos I tūkstantmečio po Kr. pirmojoje pusėje atvejo tyrimas.	78
<i>Ramūnas Šmigelskas</i> . Devynios absoliučios datos iš Gedimino kalno tyrimų.	100
<i>Albinas Kuncevičius, Inga Merkytė, Justina Poškienė, Regina Prapiestienė, Rokas Vengalis, Gintautas Vėlius, Jonas Volungevičius</i> . Senieji Trakai – gamtinės aplinkos transformacijos	120
<i>Mantas Užgalis</i> . Lamatos piliakalniai kultūrinio kraštovaizdžio kaitos kontekste.	141
<i>Dovilė Baltramiejūnaitė</i> . Apžiesta keramika jotvingių piliakalniuose	154
<i>Sergey Panishko</i> . Piliakalniai: moto tipo įtvirtinimų tradicija Voluinės regione lietuviškajame periode.	183
<i>Erika Buitkutė, Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė</i> . Medinio pastato Vilniaus Žemutinės pilies teritorijoje paskirtis ekofaktinių tyrimų duomenimis	194
<i>Vladimir Dryakhlov, Vladimir Kulakov</i> . Merovingų epochos germanų aristokratijos amuletai.	207

In Memoriam

Mykolas Michelbertas. Atsisveikinant su iškiliumi baltų archeologijos ir istorijos tyrinėtoju.
Evaldas Mugurevičius (Ėvalds Mugurėvičs) (1931 04 06 – 2018 11 23). 218

Archeologijos katedros leidiniai

Algimantas Merkevičius. Archeologijos katedros leidiniai 2018 metais 220

Mokslinio gyvenimo kronika

Violeta Vasiliauskienė. Archeologijos katedros mokslinės veiklos apžvalga 221

Leidinio *Archaeologia Lituana* informacija autoriams. 225